

W ODPOWIEDZI

W. JPana Dominika Medekszy Podkomorzego Powiatu Kowieńskiego, oraz W. JX. Michała Borewicza Kanonika Smoleńskiego, qua Opiekunow, a WW. Nikodema i Antoniego Borewiczow Sędzicow Ziemskich Kowieńskich Aktorow w nieletności będących.

Przeciw.

W. JP. Maryi z Dereassow Borewiczowey Sędzinie Ziem: Kowieńskiej i W. JP. Dereassowi Sędziemu Grodowemu Woiewodstwa Trockiego

Te się szczegulnie podają wywody i ten do wyroku sentyment

SAm przeciw prawu występku, i niesłuszney kłotni osnowa uformowały niniejszy Ewokacyiny na Trybuuale z instancyi W. JP. Dereassa Sędziego Grod: Trockiego Proceder, a w nim nienaruszony poddały pod krytykę w 1780. Maia 12. d. wypadły Dekret Grodzki Pttu Kowieńskiego.

Przeto: z dostrzegania sprawiedliwości scisley i konwerswy prawa to wypada nieochybnie.

1mo. Ziemskwo Kowień: z Remissy Grodz: że jest iednym i istotnym na całą sprawę Sądem.

2do. Ze 6. Niedziel wieży i sto Kop za Ewokacją na W. Borewiczowę i Dereassa Sędziego ma Trybunał z pokuszeństwa prawu wskazać.

3tio. Z pod uznaney Reindukcyi in virtute wyż cytowanego Dekretu Dobra Poniemoń, Linkiszki i dalsze Folwarki nieletnich WW. Borewiczow wyiąć ma sąd Główny i onych omnimodam securitatem wedle prawa Aktorom obwarować.

4to. Aby mimo Ziemstwo Kowień: do żadnego innego Sądu nie ewokowano, ma być załtrzeżono i zagrożono, a to sub pæna Contraventionis.

5to. Jż zaś pretextem złey Interpretacyi Dekretu pierwszego Grodz Kowień: Wuy. Sędzia, i do Opieki mimo wszelki porządek się wdziera, i na wszelki małoletnich leżący i ruchomy majątek nie ustatne impetycye i sposoby krzywd wynayduie.

Ztąd więc: aby W. Sędzia do czasu finalnego rozładzenia się do żadnego leżącego i ruchomego Maiątku minerenium nie interessował się, mianowicie: za Obligami przez się zabranemi summ ani Procentow od Debitorow nieodbierał, i szafunku mieć nieważyl się.

Ma Trybunał w tey osnowie determinować wyrok i dodać warunek.

Tego przeświadczenie Następane

§.

Maiętność Borewicze, w Powiecie Kowień: leżąca, była to w pierwiastkowej Possessyi i Aktorstwie W. JP. Antoniego Borewicza Czesznika Pttu Kowień: ktory jakie do oney istotne attinencie nabył?

Swiadczą to wydane na to prawa:

1mo. W Roku 1737 Marca 22. datowany, a tegoż Roku Apryla d. 4. w Ziemstwie Pttu Kowień; przyznany zapis za summę 2000. Złł: Poll: od JPP. Karola i Felicjanny z Woydagow Romelingow.

Pttur

W. 1739. Marca 21. dane a w tymże Roku Apryla 16. w Trybunale przyznane Prawo za 1400. Złł: na część od JP. Dawida Borewicza. *Pttur*

W 1750. Mca Julii 7. d. pisane na Dom z Gruntami w Jmieniczu Borewiczach za Summę 600. Złł: Prawo od JPP. Bartromieia i Marianny z Sieńkiewiczow, Jana i Zofij Jlciewiczow Borewiczow *Pttur.*

Y te wżyskie prawa składające całość Folwarku Borewicz spadkiem krwi posledniey na Synow Antoniego Borewicza spłynionego składają się y produkują.

Jakie zaś y inne tenże Antoni Borewicz Stta Angliń: miał dobra? te w obiekt sprawy (oprocz samych jednych Borewicz) na skutek zapisu reformacyjnego dla W. Borewiczowey niewchodzą, ani do onych fama JP. Borewiczowa jus prætensivum formować śmieie.

Wyliczają się jednak, y mianowicie: *Pokirty* w Woiewodztwie Trockim, y *Kleywy* w Powiecie Grodzień: sytuowane.

Dobra Borewicze, inney natury żadney w Domie Borewiczow nie były, jedno ktore z głowy Antoniego Borewicza ściekły, a nad te żadnych Dobr ani Dokumentow innych niema.

Składające zatym całość onych dowody są wyż położone.

Zaś Folwark Poniemuń teraz nazwany Linkiszki, ktory pod Borewicze y zapis swoy reformacyjny chce JP. Borewiczowa nieflusznie podgarnąć, ze wszelkiego światła innego jest przymiotu y przyrodzenia.

Nie z Antoniego bowiem Borewicza spadły, nie między Synami onego kiedy był dzielny, ani położenie jego, stykającym się y fumieżnym go nawet z Folwarkiem Borewiczami czyni.

Ani nakoniec zapisu reformacyjnego dla Borewiczowey wydawca W. JP. Jozef Borewicz był onego Borewicz Folwarku kiedy Aktozem.

Y to by chiba ony Poniemuń attynencją do Borewicz od onego znacznie mnieyfzych sprawiało, że one są w jednym Powiecie Kowień:

Będą na to złożone wywody oddzielnie; dopiero jaka z głowy Antoniego Borewicza między Sukcessorami descendencia, y jaki Dobr podział y obrot? *następuje*

§.

Wyż wspomniony Antoni Borewicz miał Synow 4ch Imionami Jozefa Sędziego Ziem: Kowień: Nikodema Rotmistrza Kowień: oraz Michała y Leona, ktorzy in post życie duchowne przyieli.

Y sam zatym zszedł z tego świata,

Po śmierci onego wżyscy Sukcessorowie naturalnie w swych częściach Dobr otworzone znalezi prawo.

Y tak zatym: jako WJP. Jozef Borewicz miał swoią we wżyskich Dobrach schedę, tak rowny szczebel sukcedowania y dziedziczenia Braci jego wżyskim służył.

Lecz mimo to, w Dobrach Pokirtach Kleywach, y Borewiczach miał iefzcze JP. Nikodem Borewicz Brat drugi nad to.

Bowiem XX. Michał y Leon Borewiczowie obierając Zakonne życie w zgazonym dopiero Zakonie Soc: Jezu.

Części

Części swych w Dobrach wszystkich, w 1767. 7bra 11. D. dattnym, a w tymże Ru y Miesiąca w Grodzie Wileń: przyznanym zapisem na Osobę tegoż Nikodema Borewicza zrzekli się.

Y takowy Dokument *Prtur.*

Więc Nikodem Borewicz był w swoiey Osobie, y w wszystkich Dobrach Aktorem 3ch części, a Jozef Borewicz w Osobie swoiey tylko części czwartej, y to dyktuie naturalny przymiot nabycia.

Lecz wywody wszakże ściślego części rozdziału w tym mieyscu, i czasie Akcessoryinym Sądu niemaia, lecz ad forum fori należą.

Tu tylko na tym się rzecz konkluduje że Mattśc: Poniemuń Linkiszki, które się upodobało W. Dereaffowi nazywać do Borewicz attynencią, jest różnego Prawa *oddzielna, i w procedencyi infszey.*

A ztąd: że pod zapis reformacyiny nie podpada nigdy, że ma być z pod więzów ufnowanej i zażądanej reindukcyi o swobodzona.

Y na to dowod:

§.

O oddzielnym nabyciu Linkiszek.

Już to wytłumaczonym, jakie Dobra spadły z ramienia Antoniego Borewicza Stty: Angliń:

Ze nie były Dobra Poniemuń Linkiszki w rzędzie Dobr spadkowych a przeto: żadney w nich części, Józef Borewicz Mąż WJP. Borewiczowey Sędziny zgoła dotąd niemał.

Była zaś Mttśc: Poniemuń Linkiszki w Pcie: Kowien: leżąca w ręku i Aktorstwie zawsze domu WW. JPanow Lenkiewiczow.

Iż się liczne Dokumenta około tego nieskładają w tym Akcessoryinym stopniu, iż te Dobra ab antiquo i od nastania swego nigdy do Mttści: Borewicz nie przysłuchały, i attynencyi tytuł im nieśluzył. Lecz Dom Lenkiewiczow zażyczyał się onych dziedzictwem.

Wyjaśniaią to jednak dosięc poslednie Dokumenta wiedzonego o naturę Mttści: tey Procederu, i sam ale główny wydanego od JP. Lenkiewiczza jako Aktora WJP. Nikodemowi Borewiczowi na Mattśc: tę zapisu.

Jż ona majątność Poniemuń sciekła z głowy Antoniego Zpohorskiego Lenkiewiczza Oycza w części przykupiona iedney od JP. Władysława Lenkiewiczza a od Seweryna Lenkiewiczza w drugiey z poddanemi i puszczą do majątności Borewicz nawet nieslykająca się.

Taż majątność miała olobny swoy dwor. i mieszkanie a nazywaiąc się Poniemuniem do niey tytułu Borewicz nie przydawano.

Z Domu Lenkiewiczow ostatni Dziedzic Antoni Zpokorski Lenkiewicz Skarb: Możyr: takową majątność Zapisał darem W. JP. Nikodemowi Borewiczowi Rot: Pttu Kowień:

To świadczy w Roku 1766 Mca Maja 20. Dnia wydany od tegoż JP. Lenkiewiczza darowny Muniment.

Ktory producitur. Tegoż Ru i Mca Dnia 22 w Ziemstwie Kowieńskim Aktykowany z ekstraktem.

W dalzy około tego dowodow poczet w 1766. Mar: 21. D. tegoż Antoniego Lenkiewiczza złożony Testamęt aprobuiaący tenże Zapis rownież w Ziem: Kowie: Aktykowany.

A 1766. Decembra 17. po zakroczoney Antoniego Lenkiewiczza śmierci Intromissya in rem tegoż Nikodema Borewicza Urzędowa z ekstraktem *produkuiają się.*

Z takowego składu więc, i przymiotu, Dobra Poniemuń w Aktorstwie Antoniego Borewicza nigdy niebyły, Borewiczami nigdy nie tytułowana, a ieden Nikodem mimo Jozefa Borewicza Brata był ich Aktorem.

To więc ma Trybu: że wczą się nabywania darem onych, Jozef Borewicz Mąż JP. Borowiczowey, Poniemunia tego dziedzicem nie był, lecz nie Nikodem Borewicz ieden tylko, zaczęściami swemi, które miał w Borewiczach trzymał.

Coż większego ieszcze? gdy tenże Borewicz odumierając one Dobra w Ru 1777. Julij 21. nie Jozefowi Borewiczowi, ale w Aktorstwo Synow iego Nikodema i Antoniego, Borewiczow Sędzicow Ziem: Kowien: Synowcow swoich Zapisał swym Testamentem.

Ktoż tu więc w tey odnowie: albo należność Poniemunia Jozefowi Borewiczowi przyzna, lub prawo temu do szafunku tego nada, albo pod Zapis reformy JP. Borewiczowey oną majątność zkrzywdą małoletnich Dziedzicow poddać zdoła?

Produkuje się takowy Testament w Ziem: Kowien: Aktykowany in autentico.

Tymże Testamentem iedne dokonczenie Procederu tylko JP. Jozefowi Borewiczowi Nikodem Borewicz równie jako i dożywocie w moc podał.

Albo w tymże Testamencie, dobra Poniemuń attnencją zowie, iednak to Poniemunie jest inne, bowiem i Borewicze z Oycy, Borewiczami *alias Poniemuniam* zwane były, bowiem znowu Poniemuń Lenkiewiczowski pod Procederem pod ow czas JPP. Lenkiewiczow będący (o który zaprzyśiądz stante minorennitate Synowcow swoich JP. Józefowi Borewiczowi pozwała) jest w osobnym położony punkcie i paragrafie. Vide.

Ylubo znowu dożywocie Jozefowi jest warowane? ktoż pomysli? że może się daley moc szafunku i dyspozycyi onego rozciągać, jako tylko do życia jego? czyli nad granice tegoż dożywocia, które gdy ustało, wraz Aktorstwo i Poslesia Dziedzicow samych wzięły swoje skutki.

Mogłże Jozef Borewicz poddawać w reformę dla żony to czego sam Aktorem nie był a zatym i czynił by to nie możniesz?

Okazanym więc to jest że żadna wspólność w użytek Linkiszek Poniemunia Jozefa nieweszła, że on nie był Aktorem tego z (spadku, i że nawet jeszcze oddalony w Nikod: Borewicza szafunku.

Poniemunia tego więc Distincti Juris, Jozef Borewicz reformą obciążać a przynamniemy dłużey nad swe dożywocie jawnie nie mógł.

Lecz nad to ni poddał świadczy to 1773. xbra: 23. ony zapis Jozefa Borewicza Maryi z Dereasłow Borewiczowey żonie jego wydany. *i Produkujący się.*

Gdzie widzieć i czytać iż jedną Mttśc: Borewicze Część swoią za 10,000. zlot istotnego wniosku poddał i opisał.

Niema tu nawet ani wzmianki Poniemunia, a tym bardziey z Lenkiewiczow wyszłego. Więc ony Poniemuń niewszedł.

Wyraża Borewicz Całość, to się więc rozumieć ma całość Jego części Oglasza: że na *Mttści Borewicze dziedziczney Iego.*

Atu Sąd słyszał i przekonany, że ten Poniemuń o który distynkcya dożywotni tylko i niewieczystego prawa.

Ktoż więc tak rozumieć zechce, żeby albo chciał wydać Jozef Borewicz dla żony zapis niemający fundamentu mocy, i z nieważnym tak krzywdzeniem dzieci.

Albo że wydał, gdy nieuczynił Poniemunia wzmianki, gdy Borewicze nie dożywocia swego, ale tłumaczoney wieczności części swey z Oycy opisał.

Małaż to jest dystrykcya co dożywotnia? a co wieczysta fortuna? a możeż być jaśniejszy dowód, iako z tego dwoiakiego zródła: że Poniemunia ani opisał Jozef w reformie, ani na to był Aktorem.

Gdyby opisał, służyłoby to tylko do żywota onego, bo daley onego niezachodziła możność.

A zatym: rowno z śmiercią Jego odzyskują to małoletni dzieci Jego iako za pierwszą possessją wraz po dziedzictwie opisanym dla nich.
A Zony zapis ipso facto ustatie co do tego punktu, jako wydany od dożywotnika.

Lecz tego niema w zapisie, Poniemuń nawet ani przez czas dożywocia Męża mógł być Borewiczowey dzierzeniem.

Jakżeż tu reindukcya? i iak tu w zapis obce Folwarki podciągać.

Wszak: gdyby zapis na wszystkie Dobra rozumieć, tedyby wnosić że i Pokirty w Trockim i Kleywy w Grodzieńskim rownie należały.

Przecież do onych JP. Borewiczowa Instancyi swey nieformuie a z pozwolonego zaś tak zagarnienia, do wszystkich prawo rowne miałyaby.

Wszakże zapisy tak trzymać i rozumieć trzeba jako są napisane i iako brzmią w sobie, wedle: Konst: 1538. pod Art: 17. Roz: 7.

Moralizacya względem wniosku Borewiczowey nic tu niestanowi istotnie, bowiem procz tego że Dobra Borewicze acz w małości Poddanych gruntu dość mają a sfera ich jest granicą jedną oney wniosku.

Ten przypadek nad to znosi o wianach prawo Statut: w Artykule 1. Roz: 5. Jż na ile wzięła Zona zapis, a ile Mąż iey nie opisał, tedy na tym tylko ma ona przedstawiać, a resztę wszystko na co zapisu niema, utraca.

Daley? (co ten punkt konwikcyi doprowadza aż do końca:) Jak niemał Jozef Borewicz tego to Poniemunia w Aktorstwie, tak gdy w Ru 1774. Mca Xbra 21. d. JPP. Lenkiewiczowie, o toż dziedzictwo za udziałną Konst: 1775. przed Komissarzow pozwali Go.

Niebyła tam sprawa z nim jednym ale i z JPP. Nikodemem i Antonim Synami Jego nieletniemi (Vide w Akioracie) bo ci Aktorami byli **A** więc gdy vigore Załob Sąd Komissaryny Aktorstwo i Possesją Poniemunia (Extra Borewicz) utwierdził i approbował.

Więc Dziedzictwo i Possesya przed Zapisem Borewiczowey dla małoletnich zostały obwarowane.

Dowod zatym i na oddzielność, i na pierwszość Possesyi, z Dekretu ultimæ instantiæ i za Konstytucyą zaśłego jest pro re minorennium.

Powiedzą: że tam Nikodema i Antoniego Borewiczow niewyraża, Lecz w Załobie Ociec i dla Synow ma petitum, Dekret zaś wedle Załoby i wypadł, i wypada zawsze z reguł Ar: 54. R: 4. uniwersalnie.

Daley coż? niepozwała Prawo o te Dobra, na których Zona ma Zapis i wiano Mężowi ni wieść prawa, ni czynić szafunku i kontraktow i inaczey Zona nawet wiano na tych Dobrach traci.

Uczy o tym Art: 17. Roz: 5. wyraźnie.

Zaś JP. Borewicz na dowod: że na Poniemuń Zapisie reformy nie dał sam jeden imo. w Roku 1776. Maia 13. dnia Kontrakt wieczystey zamiany cząstek Poniemunia z J.WW. Ogińskimi zawarł i ony w Grodzie Wojewodz: Trockiego strony obie przyznały.

w Roku 1776. Maia 13. dnia datowany, a w Roku 1776. Maia 14. w Grodzie Woiew: Trockiego przyznany *Producitur*.

Więc Jozef Borewicz Mąż W. Borewiczowey nigdy do takowego Folwarku Poniemunia gdzie prawo szafunku mu nieflużyło, a on bez dzieci Aktorem nie był, i mocy nie miał, prawa dla Zony rekonoskować niechciał.

Więc znowu dowod: że Maiętność Poniemunie Linkifzki nigdy ad corpus części Zapisem reformacyinym obiętey nienależała i nienależy, a possessya pierwiza Synow małoletnich Jozefa Borewicza jawna.

A lubo J. Pani Borewiczowa mowi: iż za życia Męża swego rownie w dzierzeniu była,

To jednak gdyby i było, rownie z ustatym prawem dożywocia jey Męża ustato.

Niemoże nikt bowiem żadnego prawa nadawać, kiedy go sam nie ma, ani dłużej rzecz nadać, niż własność jego dozwała.

O takich znowu za życia Męża possessyach mowi Art: 17. Roz: 7. iż te utrzymywać daley Zon po śmierci Mężow niemogą, bez osobliwego Zapisu mocnego.

A słowa tego Prawa: „tedy takowa Zona według takowego Zapisu z „krzywdą Dzieci dzierzeć niemoże, ale to na Potomkow spaść ma.

Okrom gdyby jey w Zapisie spolnie Imie dołożone było, i spolne jey pieniądze dane były na Dobr kupno.

A byłoz w Zapisie wieczyftym dla małoletnich jey Imie? a dataż ona pieniądze? gdy ona jeszcze i za Mężem w ow czas niebyła, i czy możeż więc być naruszony Dekret oczewisty ultimæ instantiæ Sądu Komiffyinego.

Gdy to wŝyftko być niemoże, więc i poffesya więc i należność JP. Borewiczowey w tym Folwarku, actualiter nie była i nie jest.

Do tey poffesyi wraz po zeyściu Jozefa Borewicza Oycy w Roku 1779. Junii 3. dnia JPP. Nikodem i Antoni Borewiczowie przez Opiekuna swego nie tylko do Dobr Lenkiewiczyszek i Grużeniszek w Powiecie Kowień: lecz i do Wsi Pokirtow w Wojew: Trockim z ramienia W. JP. Nikodema Borewicza Starosty Potumul: nemine contradicente intromittowali się.

Swiadkiem 1779. Junii 3. czyniona Urzędowa zeznana w Ziemst: Kowieńskim na to ich Intromiffya.

Jest więc Aktorstwo i wywod Poffesyi za małoletniemi.

Mażże Trybu: w nieudolnym ich stanie onych pokrzywdzać? żeby tak rozumiał jak Borewiczowa, że i nieweszle w Zapis Dobra po winne być im odjęte.

Jak tu kassować Dokumenta i zasła Dekretami Poffesya, ktorym nawet i Intromiffya mniej potrzebna była wedle Kon:1576. jako będącym już w pierwfzey dzierzawie swey własności.

Przydać do tego: że choćby za wniolek dla Borewiczowey samo fundum opisane i samo dziedzictwo nie dostatnim było.

Mimo że z prawa Sądowi tego na co Zapis nie jest dokładać nie wolno wzięła nad to z daru dalszego Męża, Sttwa Potumulskie zwane w Wdzwie Trockim z 19. poddanemi, do ktorego ją Mąż ad jus communicativum dopuścił.

Zatym się do dalszych Dobr extra Zapisu nie Intereffowała, i wolnym Męża kontraktom dożywotnim tamy nie kładła (więc i to winno mieć konfyderacją) Teraz

O stopniach zaszłego Processu.

§.

Wraz po śmierci Jozefa Borewicza, nie Borewiczowey to nawet było Instynktem, ale Sędzia Grodzki Dereaff Brat, zawziol nienasycony ku wygnaniu małoletnich umysł.

Składam na dokument tego własny JP. Sędzięgo list w Roku 1778. xbra 29. do Borewiczowey pisany.

„ Tam obwinia ją o delikatność, tam pozbawia opierającą się z szkru-
„ pułow y przyzwoitego zastanowienia się, a niechętny po
„ objęciu Borewicz nakazuje proceder rozpocząć, o swych
„ obrotach y starannościach zapewnia. *Pttur*

Obeymuie zatym fundum Borewicz, a pod pretextem jakoby niektóre części y przykuple jeszcze podane niebyły otwiera Proceder w Grodzie.

Iż nieczuła w istocie żadney sobie uczynioney procz winowienia krzywdy, oświadcza to Sędzina własnym listem swoim pierwiey, na który ten wyż cytowany list był responsem.

Y w 1778. D. 1 8bra ony się produkuje, gdzie mianowicie te są słowa o Xu Borewiczu Kanoniku broniącym małoletnich.

„ Iednak on dla mnie z tym samym affektem y przywiązaniem po-
„ kazał się y oświadczał swoją wielką przychilność uprasza-
„ jąc na wszelkie sposoby, abym spokojnie siedziała bez żadney
„ kłotni do czasu skombinowania się, wizerką powolność
„ oświadcza w ten czas dla mnie „

Tenże list oświadcza dowod poffesyi jey Sttwa Polumulskiego y doprasza się o wyrobienie nań prawa lenności, a zapisanie się jego za Opiekuna jey dzieciom y dobrom.

Y znow kontynuue że X. Leon, zna że dla niey okazuje się szczerze y z wielkim przywiązaniem.

W koniec konkluduje (co ścierać ma na JP. Sędziego nagane) że o utraconym przezeń od Brata swego dzieciom służącym Obligu Opiekunom znać dała. *Czytać*

Dobryż to więc Opiekun wdzierający się do opieki y Dobr małoletnich tając ich majątek Obligi y niechętną Matkę przymuszający do procederu!

Na ten to list odpisał JP. Dereafs ab extra, wybiłając wszelkie delikatności y szkrupuły, jako ułnowaney jego plancie wielce przeciwnie.

Y taż to ma być rada? y ta przychilnego Opiekuna przykładowa uwaga? Dobr małoletnich żaden Sąd y Opiekun oddać z prawa Statutowego niemoże, a tu odbierają Folwarki, chcą kassować wieczyfte Ich Dokumenta zabierają Obligi i ruchomy majątek.

Lecz co ma mocniej dowodzić że ten Proceder niewinnie prokurowany? jako z listu tego że Aktorka krzywdy nieżna, i bez woli oney ten Proceder.

Jakie zaś stopnie do niego (pomijam) że ten Proceder splamiony uczynionym przez Dereassa w nim zaboystwa kryminałem, że zabior gwałtowny i tajemny majątku dzieci, a nieprzykładne postępk i rady poprzedzały Go.

Na co: wprzod składa się *Processa, Obdukcye, prezentacye, oświadczenia odbieranych summ i procętow, i Pozwy.*

Ze na czele: by z wszystkich obron i mocy obnażyć, W. Sędzia zabrał nayprzod wszystkie Dokumenta i dowody małoletnich Aktorow.

To jedno kładzie się w obiekt że rozpoczoł swoy w 1779. Maia 17. d. w Grodzie Kowieńskim Proceder, o expulsyą z części Borewicz, o skassowawie implicite Dokumentow i o wygranie Linkiszek i Ponienunia.

Tam Sąd Grodowy, acz wielce Dereassowi przychilny w dacie wyż pomienioney ad male narrata reindukcyą ad fundum principale Borewicz Borewiczowey uznał.

Lecz nad kognicyą Aktorstwa Borewicz i nad kassatą Dokumentow tyłu, a pretenisyą do Ponienunia Linkiszek przyzwoicie zastanowił się.

Wyznał: że mu moc z prawa nieśluzy. Y te domieścił słowa niewchodząc in cognitionem samey sprawy, i dalej: *i dalszego wdawania się in causam Aktorstwa Sądowi Grodow: niewłaściwego czynić niemogąc, (odeśłał więc przeto do Ziemstwa.)*

A nie już Maiętność Linkiszki i Ponienunie, lecz Borewicze same vigore dożywotniego Zapisu w reindukcyą wskazał. *Czytać Dekret.*

Ergo? dyfferencya względem Linkiszek odeśłana do Ziemstwa, imie Ponienunia żadne niewymienione, więc też nie w obiekcie.

A iż zagraniczył Dekret że fundum Borewicze wedle Zapisu dożywotniego, czyli reformacyjnego: według niego więc, nie dożywotni Folwark Ponienun reindukowany, lecz tylko wieczyfsty, na tym wyrok.

Producitur takowy Grodu Kowieńskiego Dekret.

Wielkim przeto sięgać do Ponienunia występkiem było i kontrawencyą. Dekret ten bowiem nad to niezaapellowany.

Wedle žaloby czyli skargi reindukcyą, lecz do imienia Dekretem wymienionego, nie w kwestyi, ani odeślanego do Ziemstwa.

Będzie w tym odmiar kary po Inkwizycyi, za złe oskarzenie o Expulsyą, lecz Dekret reidukcyiny, jest bez apellacyi, a tym więcej, że przyjęty.

Występnie więc Dereafs przez Borewiczowę tentował za nim nie tylko ad fundum Borewicz, (ktorego wszystkie części zabrał.)

Lecz nawet i do nie obiętego Folwarku Linkiszek Ponienunia, nie wyrażonego w swoim Dekrecie.

Y tak zgorzliwie. Iż nawet zabiciem JP. Nikodemu Borewicza niemniej Chłopa Antoniego in fundo w Linkiewiczizkach dokompletował bezprawność.

Użyty Urzędnik JP. Swiniarski Sędzia obaczywszy widoczną Dobr różność, i co nie znalazł w Dekrecie, nie podał.

Na to Proceſſ i prezentacya trupa, liſt oraz Swiniarskiego *Legantur*.
Będzie tego oſtateczne doprowadzenie w włafnym Sądzie. Lecz co
ieſzcze z pod pretenſyi Dobra Poniemuń wyłącza? ieſt, że
W Roku 1780. Maja D. 12. gdy powtornie Dereafs Sędzia i Sędzina
przed Sąd Grodzki Kowien: przyſzły, i kweſtyą w rozwiązanie
ieſli Poniemuń Dekretem pierwſzym objęty ieſt? podały.

Urząd do kogo należało rozwiązywać według myſli ſwey pierwſzą
kweſtyą, tę nayiſtotnieyſzą rezolucyą wydał.

„ Ze po złożeniu praw *ſeorsivam naturam* probuiących *idque* Prawa
„ od Lenkiewicza, Teſtamentu lego i Teſtamentu Nikodema Bo-
„ rewicza że Zapiſami Poniemuń w nie Aktorſtwie nawet Jozefa
„ będący nie ieſt objętym &c. jako pierwey Linkiſzek w De-
„ krecie ſwym nie ſpecyfikował, *taż Dekret z liſtem Tradycyynym*
„ *bez Ich podania, pro ſatisfacto oſq̄aza*., Videatur takowy wyrok
ſprawę ſamą o Aktorſtwo iterum do Ziemſtwa odſyłaicy.

Tu więc kombinować! trzeba rozeznać Dokumenta, Dekret pierwſzy
iuz *implicite* do Ziem: odeſłał, ten przez nie Apellacyą zatwierdzony,
drugi myſl lego wytłumacza, i jednoż powtarza.

Jeſt że to więc bez Interellowanego brania, Dekretem na Dekret? że
Grod napisał barwianie „ *Iż jako wprzod Poniemunia nie ſpecyfiko-*
wał, tak i teraz ony wyimuje.,

Co przyzwoiſzego? jak wyłączony i nienależny Folwark odłączyć na mo-
cy zaſzłego iuz Dekretu: i probaty.

A kognicyą Ziemſtwu nalezną odeſłać do tegoż Ziemſtwa.

Waga tego Dekretu zaręczona wyrokiem Koſt: 1764. iż gdy Dekret
pierwſzy nie apellowany jeſt, od drugiego in ordine ſatyſfakcyi
odzew nie idzie. Videat: pod tyt: *Trybunał jakie ma ſądzić Sprawy?*

Dekret więc takowy jeſt quaſi Sądem *ultimæ instantiæ* bo akcepto-
wany, a zaty: od drugiego apellacia cale niewolna i ſciąga E-
wokacyą.

Tym więcej ieſzcze że w Ziemſtwie Kowien: JP. Sędzia ſtawał, mowił
de Inſubſiſtentia Aktoratu, i to przegrał.

A po Zakondemnowaniu JP. Borewiczowey gdy ſtanoł o ſuſpenſę, Sąd
mu to ad Conviſtionem nieſtanney bez dalszych ſuſpens dopuſcił.
Vid: takowy Dekret pod datą 1780. Junii d. 15.

Znowu poruſzenie takowego Dekretu jeſt nie podobne; bowiem w Są-
dzie jeſt przyzwoiwym za Dekretem nieporuſzonym i nad to bez
żadney przegranej tak Sędziny jako i W. Dereaffa.

Apellacia nie jeſt a Koſt: 1764. Ru: o takich Ewokacyach i o takim przy-
ſciui przed Sąd zadecydowała.

Jż Trybunał przy odeſłaniu ad *proprium forum*, ma karać *pæna Evo-*
cationis, o ktorey to karze: Koſt: 1726. pod tytułem *terminy i Re-*
part:

Jż ona ma być w wſkazaniu *ſc'u* Ni: dziel wieży, ſto kop i *expens* praw-
nych in *instanti*.

Na tym ſię iednym więc kończyć ma ſprawa; bowiem za czym tu Sędzi-
na i Dereafs przyſzli? o determinacyą? a ta niewolna, bo niemasz
Dobr w rożnych Powiatach rozlokowanych, lecz w iednym Po-
wiecie i zajęta dwuma Dekretami.

O *ſkaſſowanie Dekretow?* A iakim to obyczaiem, iakim poſtępkim? i kto-
re prawo nie każe ukarać tak gorszącego przykłądu?

Czynić *procedera* niewolne, wychodzić z obrębu Obywatelſkiego za-
chowania ſię, więc to ieſt wyſtępkim, więc to kary godnym.

Nietylko więc: że Trybunał przez zadne racie nauczyć ſię niemogące
Dekreta Grodz: i Ziemki ad *ſuturam* *proſecutionem* ma utrzy-
mać.

„ Ale nad to: *pænam* za Ewokacyą *indispensabiliter* ma ukarać, Do-
„ bra Linkiſzki, Poniemuń ad *ſecuram poſſeſſionem* małoletnich
„ Aktorow obwarować, według nakazu Koſt: 1726. Roku.

W koniec: Ażeby ni ewokacya, ni naiazy na dobra i majątek rucho-
„ my, oraz Intereſſowanie ſię do Opieki (mimo naturalnych O-
„ piekunow) oraz umnieyszanie *ſumm* i procentow za Obliga-
„ mi, Dereafs i Sędzina dopełniać odtąd nieważyły ſię Sąd ma
„ zaſtrzedz ſub *pænis*.

Y ta iſtotna na Głos i inſtancyą powodowey ſtrony ieſt rezolucya.

Krotko o Objekciach.

- Gdy więc tak: i widoczna różność, a natura Dobr, i wyraźny Dekret Grodu pierwszy, a Exekucja w drugim, dośc być powinny hamulcem w nieprzykładney pieni JP. Dereassa a narażeniem go na ewokacyi karę, konwinkuią go ieszcze nad to, ubarwione jego same naprzeciw temu zarzuty, *idque*
- Położył on za osnowę i fundament naymocniejszy: że całość wieczystego Folwarku Borewicz, iuż ogarnywa przez się wszystkie Dobra, i oguł majątku, przez ten w Zapisie reformat: ieden wyraz.
- Lecz coż za zasada na tym? Czy możeż z samego wrodzonego światła Imie iedne Borewicz, czynić iedno, co i Poniemuń Lhkiszki, dyttingwowany? i inny?
- Czyż dytynkcja wieczności, może się sćiagać i do inszego przymiotu, tytułu dożywotniego? i tam, gdzie żadna możność nawet Zapisywania nie była?
- Czyliż całość Oyczystych Borewicz, może się sćiagać do wszystkich Dobr i niespecyfikowanych, to iest. Pokirt, Poniemunia, Kléyw i innych? przez coby nic się Potomkom nie zostało samym.
- Wszak Kon: Roku 1510. Wyraźnie ułatwia, gdy taki wyrok wydaie: *ze illa tantum tenenda sint, quae specificata*, więc daley nie zachodzi Zapis.
- Sentyment o rzeczy ma być z Zapisu. Możeż się więc tak trzymać czarno? że i czego Borewicz niebył Aktor (oprócz swych Synow) to mógł Zapisać, i zawieść, a gdzie iest wyraz? że i Dziecinny Folwark; gdzie to? że i dożywotni? nad granicę swego życia, i gdzie Ewikcja opisana na to?
- Ktoremuż więc Sądowi chciałoby się, nadawać to z krzywdą dzieci, czego wždy nie nadał Zapis? i ktoby nawet pochwałał grzech ten, by tak wydanym został?
- Prawo więc samo i natura sama wyplera tego, więc też to tak rozumianym nie iest a Poniemuń brany przez Dereassa, i nie mocno, *i usurpativae*.
- zdo *Ut ait* JP. Dereass w głosie swoim Testament W. JP. Nikódemu Borewicza Rotmistrza przez który, Aktorowie małoletni są Dziezdicami, a Jozef Borewicz Ociec ich, a Mąż Borewicz owej tylko iest Dożywotnik.
- Gdy zaś on iest Testament w istocie, gdy regułę on dla Sądu *diversitatis & distinctionis* natury i Dobr daie, więc cały fundament iego rzeczy upada.
- Jak tu narużyć Dokument? i iesli ten Sąd przy proźbie o determinacj (lubo nie ważney) iest Sądem na kassatę Dokumentu mimo prawo Kon: 1764. Roku?
- A gdy tak Dokument iest, i skutek za nim rowno z datą sprawunku iego dla Sędzicow się stworzył, więc żaden Sąd i strona bez obalenia wprzod go (choćby on był nayniedoskonalszy) przeinaczać tych skutkow czyli Possesyi cudzey nie mają.
- Więc Poniemuń Attyncją Borewicz nie iest, a wyznanie Dereassa własne iest zkądże ow Zapis Reform: na ony inaczey służyć nie może, gdy sam Zapisodawca, *Aktorem onego niebył*; więc sam się konwinkuie.
- Ieszcze: zaciągnął Dekret Komisijny, między zesłłym W. JP. Jozefem Borewiczem a JPP. Lenkiewiczami, z doniesieniem: jakoby wiośka Zuwry zwana za własną attynencją Borewicz uznana w nim była.
- Lecz to iest fałszem istotnym. Osnowa bowiem tego Dekretu (jako wyż pomieniono w głosie) iest: o Zapisu darownego od JP. Antoniego Lenkiewicza wydanego ważność, i o natutę Dobr Poniemunia oddzielnego zawsze od Dobr Borewicz.

Y na to konwicoia z początkowych słow Jego,, ponieważ to z działow,
,, praw Zapisow Testamentow &c. Dekretow &c Sądowi jest
,, przeświadczono, że Dobra Ponieumuń w Powiecie Kowieńskim
,, położone &c były quondam dziedziczne zesłego w Bogu W.
,, JP. Władysława Spohorskiego Lenkiewicza Podkomo: Mozyr:
,, który mając In voto &c.

Więc iż Ponieumuń zwany Dobrami, nie może zatym przynależć
do Folwarku Borewicz przez się.

Od początku swojego i potym nigdy tenże Ponieumuń nie przynależał
do Possesorow i Dziedzicow, ktorzy possydowali Dobra Borewicze.

Daley w ciągu decyzji tegoż Dekretu słowa,, za tym prawo i Testa-
,, ment Sąd Komiss: utwierdza za niemi Dobra Ponieumuń Len-
,, kiewiczowki cumattinentiis,, za należność Ofobie IP. Nikod:
Borewicza osądzone.

Więc Dekret ogłasza Dziedzictwo, Ofoby IP. Nikodema Borewicza
ktory mógł tym jako chcąc dysponować i rozrządzić.

Tenże Dekret nadto nie był to między Jozefem Borewiczem Sędzią
a Aktorami czyli jego potomstwem, coź więc znaczyłoby odsą-
dzenie onych pod czasem ich małoletności? *informować się o tym:*
w prawie Art: 6. Roz: 6. i wżyszkich prawach.

W żalobie zaś do onego inferowaney wyraża Jozef Borewicz Testa-
ment Nikodema i ma rowne petitum z Synami; więc i ztąd żaden
posilek nie jest.

Żadney zaś denominacyi niema, żeby Zuwry należącemi były do Dobr
Borewicz vide.

Wnioś i to *Dereass* że Taryffa Ekonomiczna położyla rownie z Bore-
wiczami Orłowizki, kilkunaštu poddanych Nikodemowo i Ponie-
munie.

Lecz czyliż Taryffa i ziednoczenie w jedno Dobr, uspolniają Aktośtwo
i połączaią natury Dobr mimo cudze Aktośtwo i Dokumenta?

Wszak Taryffa tylko jest dowod na liczbę dymow, więc się z niey
ani dystynkcja ani przymiot Dobr nie dowodzą ani dowodzić mogą.

Czyniona ona Taryffa w czasie małoletności Aktorowiż, zaś Opie-
kun żaden praëjudicium prawu i Poss-tyi małoletnich czynić ni-
gdy nie może, uczą o Opiekunach prawa.

Lecz coź ztąd jeszcze nakoniec? kiedy Ponieumuń dożywotnicki w
Zapisie Reform: ni jako opisany i wyrażony dla Borewiczowey nie
jest.

To śmiał wniesć że Intromissia po śmierci Borewiczowey tentowana jest
do całości.

A wszakże jakby własność i Aktośtwo czyie zalegały od woli famey
i chęci cudzey.

Wszakże tentowała, ale w Possesya tego nie wzięła, i to że czyniła
Intromissją było powodem i pobudką do kombinacyi i do procederu.

To było powodem, że Grod to rozrzuził, i że reindukcyi do Ponie-
munia nie dał.

Intromitowali się też i Borewiczowie rownie (jako do Dobr swoich.)

Kładzie on jeszcze List X. Borewicza, i ugodę w punktach zawieraną
lecz nie dopełnioną.

List się sciągał do tego że wprzody IP. Borewiczowę Namiestnicy na-
wet ad fundum samych Borewicz nie dopuścili.

Konwencja zaś przenosiła pretensją z Folwarku Borewicz na połowę
Dobr Kleyw w Powiecie: Grodzieńskim a gdy famiż Borewiczow-
wie rozpoznali że to Im z krzywdą dla tego i ta konwencja zerwa-
na i nie dopełniona.

Ani zatym: ta Konwencja nawet pretensyi do Poniemunia nie legitymuie.

Zaciągają posilku z wyznaczoney przez Sąd Grodzki Inkwizycyi, i
wnoszą że to Im należność Poniemunia probuie.

Lecz to extra przymiotu Inkwizycyi. Inkwizycia bowiem nie na to. Czy
Dobr

Dobra Poniemuń Zapisem Refor: objęte, lecz tylko o szkody & in causa facti,

Ta Inkwizycja służy ad pœnam talionis tylko, to jest: że i o Expulsią ex fundo ipso Borewicz, nieślusznie Borewiczowa Zapozywała.

Mowią że Grod raz Aktorat łączył, a potym w drugim terminie odłączył.

To zaś jest z rzeczy a wnioskiem zawodnym. Iż bowiem pierwey w zadaney expulsi Sąd łączył, czynił to o poznanie iesli w chodzi do reindukyi Poniemuń? jakoż gdy rozenał, onego też nie inkludował do Aktu reindukcyi, dla czego łączenie to wypadalo.

Zaś na drugim terminie gdy contra Dekretowi i przeciw Dokumentom o przyśądzenie Poniemunia chciał łączył Dereass, więc odłączył.

Wszakże i Konst: Coæqv: stanowi że przeciw Dekretom nie idą pozwy i processa. Ze Sąd odesłał do Ziemstwa coż jest przyzwoitłzego? bo o Dokumenta bo o Aktorstwo, bo o Istoty wypadaiące z Opieki, nauka nato w Art: 3. Roz: 4. i dalszych ustawach.

Wszak reindukcją uznać jest to osądzić że Borewiczowie nie są Poniemunia Aktorami, że Jozef Borewicz mógł go Zapisywać zawiano i że Aktualnie ony opisał.

A cożby nawet in principali większego przegrać można a ieszcze in minoreanitate Aktorow, a w cożby obrocone było bezpieczeństwo Zapisow, i coby już Sądziło Ziemstwo.

Gdy zaś Remissa do Ziem: nie negowana, więc mimo Ziemstwo i widoczność odsądzać rzeczy od ley Dziedzicow niemożna.

Chcą w koniec i obiektuią aby Trybunał w kognicią nawet iesli Borewicz Poniemu: był całości czyli części Aktorem ni wchodził i nie poznawał.

A coż to za projekt? i iesli nie kładzie jawne podeyrzenia znaki? nie poznawać sprawy? a na coż jest Sąd? gdzie na to prawa? i jakaż przylięga Sądu?

Toćby to było gwałtem, toćby żaden Aktor nie był pewny swego Maiątku.

Inaczezy zaś rezonuje Art: 54. Roz: 4. Iż nie słowa przy Załobie być mają, lecz dowod.

Dowod zaś gdy jest z Dokumentow gdy jest z Dekretow i z samey istoty, więc nie może być do przekonania silniejszy u Sądu.

Jakim zaś prawem tak gorszącą Borewiczowa wnosi pretesyą i do Maiętności Pokirt? ani racyi na to znaleźć nie można.

Gdyż tego iuż nie tylko że rownie w Zapisie, ale nawet i w mianowanej Taryffie niema, owoż dowod umyślu na krzywdzenie dzieci;

Argumentują ztąd że kontrawencia w niedopuszczeniu Poniemunia i w świadectwie Urzędnika (że w iednych tylko Orłowiskach Wfi, do Borewicz objęty poddany) odbiegle od celu sprawy i zysku.

Czy winniż bowiem Borewiczowie że Ociec Ich tyle tylko w Zapisie opisał czyli że zamiast obciążenia Dobr nawet własnych ktore miał wolał raczezy za wniosfek dodać Sttwo z Poddanemi 19?

Między Małżeństwem stanowią się Zapisy z własney woli ich i wnętrney determinacyi lecz przydawać Im żaden Sąd mocy niema.

Ergo Poniemuń jest extra Zapisu, ergo obiekcie wszystkie nic nie stanowią a Dekreta Gro: jawnie wyprobowane za śluszne i prawne.

A więc ewokacja od nich jest aktem występku, i kary godna.

Z tychże Dekretów jeden jest nie wolny do Apellacyi i nie Apellowany, drugi że w terminie satisfacionis i Apellowanym być nie mogący.

Więc za to kara, więc występku nadto rzemiosła ten jest proces. Ze w Ziemstwie stawać niechcą, że sprawiedliwość ma grzech ich odkrywać, przeto do wyłamania się idą przed Trybu: możeż więc to być im nie zganiono?

W karze więc i w approbacie Dekretów, i Remissy do Ziem: sprawa ta ma wziąć swą konkluzją, czyli approbatę swą sprawiedliwość i prawa otrzymać winne.

Dekret Grodowy że na Inkwizycyi zupełność uczynkowej sprawy zastanowił, więc ma być ten punkt w Grodzie, w Ziemstwie? gdy principale ieszcze nie zakroczyło, przeto w kognicią Sądu i terminu Trybunał wchodzić niema.

Jesli zaś tak się brać ma jak chcą Dereaff i Borewiczowie, to żadne bezpieczeństwo iednostajnego Sądu swego, a Borewiczowie wszystkich Dobr swoich nie będą nigdy mieć pewności, gdyż jakie do Ponienunia rowne i do wszystkich Dobr Borewiczowa prawo formować może i zechce.

Iż zaś upodobało się wkoniec kazić Opiekę X. Borewicza, a Dereaff iż sam pretenduje być Opiukunem oboje jest te nieprzyzwoitym: ani Dereaff quam maxime może być Opiekunem, bo pretensorem.

Dekret bowiem na Opiekę w Tryble był za wniesieniem, iż zaś niemoże i być, bo Opiekun X. Borewicz jest tak Stryiem, a co wydał Dokument Medeksza to jest Plenipotecyiny, (*lecz to do Ziem: Kowien: należy, wyznaczyć zaś inszy Sąd, byłoby to wszystkie prawa łamać*)

